

การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางการเงินและ สมรรถนะการจัดการตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

The Development of Selective course to strengthen financial literacy and self-management competencies of high school students

ภาณุพล โสมูล (Phanupon Somoon)*

ชนสิทธิ์ ลิทธิ์สูงเนิน (Chanasith Sithsungnoen)**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางการเงิน และสมรรถนะการจัดการตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีขั้นตอนดังนี้ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ประเมินความต้องการและแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร 2) การพัฒนาและหาคุณภาพหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) แบบบันทึกและวิเคราะห์เอกสาร 2) แบบสัมภาษณ์ผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้อง 3) ประเด็นสนทนากลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (Focus Group Discussion) 4) ประเด็นการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Focus Group Discussion) และแบบประเมินความสอดคล้องและเหมาะสมของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางการเงิน และสมรรถนะการจัดการตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีองค์ประกอบ 10 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) หลักการ (2) จุดมุ่งหมาย (3) คำอธิบายรายวิชา (4) ผลการเรียนรู้ (5) โครงสร้างหลักสูตร (6) แนวทางการจัดการเรียนรู้ (7) ประสพการณ์ เนื้อหาสาระ (8) สื่อและแหล่งการเรียนรู้ (9) การวัดและประเมินผล และ (10) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางการเงิน และสมรรถนะการจัดการตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M=4.83$, $SD=0.28$)

คำสำคัญ : หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม, ความฉลาดรู้ทางการเงิน, สมรรถนะการจัดการตนเอง

* นักศึกษาปริญญา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Doctor of Philosophy Student Program in Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Silpakorn University, Thailand

** รองศาสตราจารย์ ดร.,ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Associate Professor Dr., Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education Silpakorn University, Thailand

Abstract

The purpose of this research were to develop and determine the effectiveness of selective course to strengthen financial literacy and self-management competencies of high school students, with the following steps: 1) Study basic information, assess needs and guidelines for curriculum development, and 2) Develop and determine the quality of selective course. The research tools used in the research included 1) document recording and analysis form, 2) stakeholder interviews. 3) Focus Group Discussion 4) Focus Group Discussion and Assessment of Conformity and Suitability of selective course. The statistics used in the data analysis included mean (M), standard deviation (SD), and content analysis. The results of the research were summarized as follows: 1) The selective course to strengthen financial literacy and self-management competency of high school students consists of 10 components: (1) principles, (2) objectives, (3) course description, (4) learning outcomes, (5) curriculum structure, (6) learning management guidelines, (7) experience, content (learning materials and resources), (9) measurement and evaluation, and (10) lesson plan. It is appropriate to the greatest extent. (M=4.83, SD=0.28)

Keywords : Selective course, Financial Literacy, Self-Management Competency

บทนำ

สภาพการณ์ของโลกในยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว อันเนื่องมาจากกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ที่การติดต่อสื่อสารมีลักษณะ ครอบคลุมทั่วทั้งโลกมากกว่าที่ผ่านมา อินเทอร์เน็ต อีเมล ดาวเทียม โทรศัพท์มือถือ และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ แบบพกพา ชนิดต่าง ๆ ช่วยให้มนุษย์ สามารถติดต่อกันได้อย่างฉับพลัน และทั่วถึงทั้งโลก ก้าวข้ามอุปสรรคทางด้านเวลา (Time) และพื้นที่ (Space) ซึ่งแบ่งแยกปัจเจกบุคคล และชุมชนทั้งหลายออกจากกันในอดีต (เชษฐา พวงหัตถ์, 2559 : 4) ส่งผลต่อภาพสังคมโดยทั่วไปที่โดยเฉพาะความต้องการด้านบุคลากรที่จะเข้ามาสู่ตลาดแรงงานซึ่งจะมีลักษณะบางประการที่ต้องเปลี่ยนแปลงไป การเปลี่ยนแปลงของสภาพการณ์ของโลก ส่งผลต่อการศึกษาของไทย ซึ่งเป็นเครื่องสำคัญในการสร้างคน สร้างชาติ เป็นการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ที่มีความสำคัญมาก เห็นได้จากการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) เพื่อสร้างแผนแม่บทในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและสถานการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปในด้านต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงด้านการศึกษาได้ระบุให้จัดการปฏิรูปการศึกษา และการเรียนรู้พัฒนาคนทุกช่วงวัย โดยส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต แผนแม่บทนี้ส่งผลให้แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช พ.ศ.2560-2579 ได้กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องยึดตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs 2030) มาเป็นกรอบแนวคิดสำคัญ ภายใต้วิสัยทัศน์ “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษา และเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างมีความสุข สอดคล้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 ” (สำนักงานเลขาธิการสภา

การศึกษา,2560) การเปลี่ยนแปลงนี้สร้างความท้าทายต่อกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ โดยเฉพาะในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้วยระบบการศึกษา ผ่านหลักสูตรที่จะต้องตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงทั้งในปัจจุบันและอนาคต และมองหาสิ่งที่มีความจำเป็น ในการพัฒนาผู้เรียน เพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมในอนาคต โดยในช่วงตั้งแต่ปีค.ศ. 2000 เป็นต้นมาได้มีนักวิชาการ และผู้เชี่ยวชาญทางการเงิน หน่วยงานด้านการเงิน องค์กรด้านเศรษฐกิจและการเงินที่เกี่ยวข้องได้ให้ความสำคัญในการสำรวจและการศึกษาเรื่องความฉลาดรู้ทางการเงินเป็นอย่างมาก เนื่องจากความฉลาดรู้ทางการเงิน เป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้ประชากรในประเทศนั้นสามารถปรับตัวอยู่กับความเปลี่ยนแปลงโดยเฉพาะในด้านของเศรษฐกิจได้เป็นอย่างดี เนื่องมาจากภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันมีความผันผวนและไม่แน่นอน โดยจากการสำรวจทักษะความรู้ทางการเงินของหลายประเทศในโลกพบว่าทักษะความรู้ทางการเงินอยู่ในเกณฑ์ต่ำ โดยผลของการสำรวจทักษะความรู้ทางการเงินของคนไทยโดย OECD และธนาคารแห่งประเทศไทย ร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ ก็ได้ผลไม่ขัดแย้งกัน (ดลิตา อมรเหมานนท์ และ แสงอรุณ อิศระมาลัย,2562 : 52)

ความสำคัญของการพัฒนาความฉลาดรู้ทางการเงิน (Financial Literacy) ยังสะท้อนผ่านการให้ความสำคัญรัฐได้กำหนดให้ความฉลาดรู้ทางการเงิน (Financial Literacy) เป็นวาระแห่งชาติในการสร้างและบรรจุลงในหลักสูตรให้กับผู้เรียนความรู้ทางการเงินของคนไทย เป็นสิ่งที่ต้องเร่งพัฒนาให้มากขึ้นในคนไทย เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในสังคม และก้าวผ่านกับดักประเทศรายได้ปานกลาง (Income Middle Trap) สอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการสภาปฏิรูปแห่งชาติ (2558) ได้ให้ข้อเสนอการปฏิรูปการเงินฐานรากและสหกรณ์ออมทรัพย์ : แนวทางการส่งเสริมการให้ความรู้ทางการเงินพื้นฐานแก่ประชาชน โดยเสนอว่าประชาชนไทยมีความรู้ทางการเงินอยู่ในระดับต่ำและไม่เพียงพอต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ทำให้ไม่สามารถบริหารจัดการการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่เมื่อพิจารณาหลักสูตรแกนกลางสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระเศรษฐศาสตร์ซึ่งเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการพัฒนาความฉลาดรู้ทางการเงิน (Financial Literacy) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 มีเนื้อหาสำคัญของความฉลาดรู้ทางการเงินน้อยมาก สอดคล้องกับ ขวัญจิตศร่า อภิสุขสกุล และคณะ (2565) ได้เสนอผลการวิจัย วิเคราะห์ขอบเขตเนื้อหาความรู้ทางการเงินสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายพบว่า เนื้อหาสาระสำคัญของสาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์มีได้มุ่งเน้นในการสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการรอบรู้ทางการเงิน รวมถึงความเข้าใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ บริการทางการเงิน และภัยทางการเงินในรูปแบบต่าง ๆ ส่งผลให้นักเรียนไม่สามารถนำความรู้เรื่องเงินที่บรรจุในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง (Real World) นอกจากนี้ ในด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาความฉลาดรู้ทางการเงินยังคงมีความจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนรู้ ทั้งด้านเนื้อหาสาระ และกระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความฉลาดรู้ทางการเงินที่สูงขึ้น ปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนระดับมัธยมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอของ ธนาคารแห่งประเทศไทย (2565) ที่ได้สำรวจทักษะทางการเงินของคนไทย และได้มีข้อเสนอเชิงนโยบายในการยกระดับทางการเงินของคนไทยให้สร้างเสริมความรู้ทางการเงินผ่านการเรียนรู้ในห้องเรียนเพื่อสร้างรากฐานที่มั่นคงทางการเงิน และส่งเสริมทักษะทางการเงินให้เหมาะสมกับช่วงวัย

จากนโยบาย และแนวคิดดังกล่าวส่งผลในการจัดการศึกษาของไทยเกิดแนวความคิดในการเปลี่ยนจุดเน้นจากฐานเนื้อหา (Content-based) ไปเป็นฐานสมรรถนะ (Competency -based) ซึ่งเป็นความสามารถของบุคคลที่ปฏิบัติงานใดงาน หรือในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้สำเร็จ โดยใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติ หรือคุณลักษณะที่ตนมีอยู่ สมรรถนะจึงเป็นผลรวมของความรู้ ทักษะ เจตคติ หรือคุณลักษณะ ที่ทำให้บุคคลประสบความสำเร็จในการทำงาน การแก้ปัญหา และการดำรงชีวิต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563:11) การนำสมรรถนะมาเป็นแนวคิดในการจัดการเรียนการสอน เป็นการมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต เหมาะสมตามช่วงชั้น การจัดการเรียนการสอนให้ความสำคัญกับพฤติกรรม กระทำ การปฏิบัติของผู้เรียน ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะเจตคติ ค่านิยมคุณลักษณะต่าง ๆ ในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นไปตามบริบทของแต่ละคน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivism) โดยผลลัพธ์ได้เน้นไปที่เนื้อหาสาระ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562ค) ในการพัฒนาสมรรถนะของไทย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2565) ได้มีการเสนอสมรรถนะหลักที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตรไว้ทั้งสิ้น 6 ด้านได้แก่ 1) การจัดการตนเอง 2) การคิดขั้นสูง 3) การสื่อสาร 4) การรวมพลังทำงานเป็นทีม 5) การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง และ 6) การอยู่ร่วมกับธรรมชาติ และวิทยาการอย่างยั่งยืน

จากสมรรถนะหลักข้างต้นสมรรถนะหลักการจัดการตนเอง(Self-Management Competency) คือ การรู้จัก รัก เห็นคุณค่า ในตนเองและผู้อื่น ตั้งเป้าหมายในชีวิตและกำกับตนเอง การจัดการอารมณ์ และความเครียด รวมถึงการจัดการปัญหาและภาวะวิกฤต สามารถฟื้นคืนสู่สภาวะสมดุล (resilience) เพื่อไปสู่ความสำเร็จของเป้าหมายในชีวิต มีสุขภาวะที่ดี และมีสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้ดี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ,2565) เป็นสมรรถนะหลักที่หลายประเทศระบุไว้ในเป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียน โดยบุคคลที่มีสมรรถนะการจัดการตนเอง (Self-Management Competency) จะปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จ อีกทั้งผลการวิจัยของ Gerhardt (2010) พบว่าผู้ที่เพิ่มพูนทักษะการจัดการตนเอง จะทำให้เกิดการเรียนรู้ในการบริหารจัดการเวลา และสภาพแวดล้อม ตั้งเป้าหมายและการกำกับตนเอง ทำให้เกิดกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพสูงซึ่งรวมถึงการประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพ การเรียน และเรื่องส่วนตัว ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตระยะยาวต่อไป นอกจากนี้สมรรถนะการจัดการตนเอง ยังส่งผลต่อการพัฒนาความฉลาดรู้ทางการเงินตามที่ Fauziyah & Ruhayati (2016) ได้ศึกษาวิจัยและพบว่าความฉลาดทางการเงินมีผลเชิงบวกและมีนัยสำคัญต่อความรู้ทางการเงินและพฤติกรรมทางการเงินของนักเรียน

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สิ่งที่ถูกให้ความสำคัญประการหนึ่งคือระบบการศึกษา ซึ่งมีหัวใจสำคัญอยู่ที่หลักสูตร ปัจจุบันประเทศไทยได้มีการจัดการเรียนรู้ตามกรอบหลักสูตรแกนกลางสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 การพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะที่นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลาง ตามบริบทสถานศึกษาแต่ละแห่ง เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ และความถนัดของผู้เรียน สามารถทำได้โดยผ่านการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม (สำนักงานมาตรฐานการศึกษา, 2553) การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมจึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถโดยส่งเสริมให้บุคคลพัฒนาไปสู่

ศักยภาพที่สูงที่สุดของตน เกิดองค์ความรู้สะสม ช่วยให้นักเรียนนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ด้วยตนเองรู้จักตนเองมีชีวิตอยู่อย่างมีความสุข (รัตนชนก เมืองเชียงหวาน, 2558 :63) ดังนั้นการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางการเงิน(Financial Literacy) และสมรรถนะการจัดการตนเอง (Self-Management Competency) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา จึงเป็นสิ่งสำคัญเนื่องจากหากผู้เรียนได้รับการพัฒนาความฉลาดรู้ทางการเงิน(Financial Literacy) รวมไปถึงสมรรถนะการจัดการตนเอง (Self-Management Competency) จะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลง และเป็นพื้นฐานในการพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพตอบสนองความต้องการของชุมชน สังคม โดยอาศัยการมีส่วนร่วม และดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อพัฒนาและหาคุณภาพหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางการเงิน และสมรรถนะการจัดการตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้วิธีดำเนินการวิจัยในลักษณะการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) นำเสนอการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้ผลวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Methods) เป็นหลักและใช้ผลวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Methods) เป็นข้อมูลรอง โดยงานวิจัยฉบับนี้เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและการพัฒนารูปแบบเท่านั้น โดยมีรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัยเป็นดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร จำนวน 3 คน โดยเลือกแบบเจาะจง
- 2) ผู้บริหารจำนวน 1 คนที่เป็นผู้รับผิดชอบหลักสูตรเกี่ยวกับการเงิน หรือธุรกิจระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยเลือกแบบเจาะจงจากหัวหน้ากลุ่มสาระของโรงเรียนมัธยมใกล้เคียง
- 3) ครูผู้สอนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 2 คน โดยเลือกแบบเจาะจงจากครูผู้สอนกลุ่มสาระสังคมศึกษา โรงเรียนสาธิตในจังหวัดนครปฐม 1 คน และครูผู้สอนกลุ่มสาระสังคมศึกษา โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 คน
- 4) ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 2 คน โดยเลือกแบบเจาะจงจากผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมปลายโรงเรียนสาธิตในจังหวัดนครปฐม 1 คน และกรุงเทพมหานคร 1 คน
- 5) นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนสาธิต ศิลปากร รวม 7 คน ได้มาจากอาสาสมัครนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 1.แบบบันทึกและวิเคราะห์เอกสาร เพื่อดำเนินการรวบรวมข้อมูลประเด็นสำคัญต่างๆ ตามที่กำหนดจากการทบทวนวรรณกรรม ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลการให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ซึ่งผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item

Objective Congruence : IOC) ของทุกประเด็น คือ 0.80-1.00 แสดงว่า แบบบันทึกและวิเคราะห์เอกสารมีความสอดคล้องเหมาะสม สามารถนำมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

2. แบบสัมภาษณ์ ผู้แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) มีลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด (Open- end Questions) จำนวน 3 ฉบับ ได้แก่ 1) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และ กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา 2) กลุ่มครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ฯ 3) กลุ่มผู้ปกครองนักเรียน เกี่ยวกับ ความคิดเห็น และความต้องการและแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางการเงิน และสมรรถนะการจัดการตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ซึ่งผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ของทุกประเด็น คือ 0.80-1.00 แสดงว่า ประเด็นสัมภาษณ์มีความสอดคล้องเหมาะสม สามารถนำมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

3. ประเด็นสนทนากลุ่ม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (Focus Group Discussion: FGD) เกี่ยวกับความคิดเห็น และความต้องการและแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางการเงิน และสมรรถนะการจัดการตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ซึ่งผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ของทุกประเด็น คือ 0.80-1.00 แสดงว่า ประเด็นสนทนากลุ่มมีความสอดคล้องเหมาะสม สามารถนำมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

4. ประเด็นสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Focus Group Discussion: FGD) เกี่ยวกับความเหมาะสมและสอดคล้องขององค์ประกอบของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม และภาพรวมของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางการเงิน และสมรรถนะการจัดการตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ซึ่งผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ของทุกประเด็น คือ 0.80-1.00 แสดงว่า ประเด็นสนทนากลุ่มมีความสอดคล้องเหมาะสม สามารถนำมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

5. แบบประเมินคุณภาพของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม แบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ผลการให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ซึ่งผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ของทุกประเด็น คือ 0.80-1.00 แสดงว่า แบบประเมินคุณภาพของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมมีความสอดคล้องเหมาะสม สามารถนำมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น 2 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและประเมินความต้องการและแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางการเงินและสมรรถนะการจัดการตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และศึกษาความต้องการและแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางการเงิน และสมรรถนะการ

จัดการตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ 1) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน 2) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน 3) ครูผู้สอนรายวิชาสังคมศึกษา จำนวน 2 คน และ 4) สันทนาการกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (Focus Group Discussion: FGD) จำนวน 7 คน

ระยะที่ 2 การพัฒนาและหาคุณภาพหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางการเงิน และสมรรถนะการจัดการตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีรายละเอียดดังนี้ 2.1) ออกแบบและพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางการเงิน และสมรรถนะการจัดการตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย และ 2.2) หาคุณภาพหลักสูตรรายวิชาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางการเงิน และสมรรถนะการจัดการตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Focus Group Discussion: FGD) จำนวน 7 คนประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนจำนวน 3 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ฯ (สาระเศรษฐศาสตร์) จำนวน 3 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 1 คน 2.3) ประเมินคุณภาพความเหมาะสมของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม โดยการมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมทั้ง 7 คน ซึ่งความสอดคล้องในภาพรวมของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย (M) เท่ากับ 4.83 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.28 แสดงว่าหลักสูตรที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมีคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลและสนทนากลุ่มวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) นำเสนอโดยการวิเคราะห์และบรรยายความ การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางการเงินและสมรรถนะการจัดการตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดย การหาค่าเฉลี่ย (M) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางการเงิน และสมรรถนะการจัดการตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีผลดังนี้

เป็นการดำเนินการตามขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร ในขั้นที่ 1 วิเคราะห์บริบท (Context Analysis) ขั้นที่ 2 กำหนดจุดมุ่งหมาย (Goal Setting) ขั้นที่ 3 ออกแบบสาระ (Content Design) ขั้นที่ 4 จัดวางประสบการณ์ (Experience Design) และ ขั้นที่ 5 ตรวจสอบความเหมาะสม (Curriculum Assessment) โดยแบ่งผลการวิเคราะห์มีผลดังนี้

1 ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน และประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางการเงิน และสมรรถนะการจัดการตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

1.1. ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นผลการดำเนินการขั้นที่ 1 วิเคราะห์บริบท (Context Analysis) โดยผลการวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม พบว่า หลักสูตรเป็นแผนการดำเนินงาน หรือโครงการอย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เพื่อให้สอดคล้องกับ เน้นความต้องการ ความถนัดของผู้เรียน หรือ ความต้องการของชุมชน สังคม โดยอาศัยการมีส่วนร่วมและมีการกำหนดผลการเรียนรู้เป็นเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนไปสู่ความสำเร็จในด้านต่างๆ และดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข มีแนวทางการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรตามขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร Somoon model ประกอบด้วย 8 ขั้นตอน เรียกว่า ดังนี้ 1) วิเคราะห์บริบท (Context Analysis) 2) กำหนดจุดมุ่งหมาย (Goal Setting) 3) ออกแบบสาระ (Content Design) 4) จัดวางประสบการณ์ (Experience Design) 5) ตรวจสอบความเหมาะสม (Curriculum Assessment) 6) นำหลักสูตรไปใช้ (Curriculum Implementation) 7) ประเมินผลหลักสูตร (Curriculum Evaluation) และ 8) รับรองหลักสูตร (Curriculum Acceptation) โดยหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมประกอบด้วย 10 มื้อประกอบ ดังนี้ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) คำอธิบายรายวิชา 4) ผลการเรียนรู้ 5) โครงสร้างหลักสูตร 6) แนวทางการจัดการเรียนรู้ 7) ประสบการณ์เนื้อหาสาระ 8) สื่อและแหล่งการเรียนรู้ 9) การวัดและประเมินผล และ 10) แผนการจัดการเรียนรู้

ผลการวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับความฉลาดรู้ทางการเงิน พบว่า ความฉลาดรู้ด้านการเงิน (Financial literacy) เป็น ความรู้ และทักษะที่จำเป็นในการดำเนินการดำเนินชีวิตที่ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นที่ยอมรับโดยเห็นได้จากการจัดการการศึกษาในประเทศต่างๆ ทั่วโลก รวมไปถึงมีการทดสอบในระดับสากลในระดับโลก เช่น PISA โดยมี องค์ประกอบ 3 ประการได้แก่ ความรู้ทางการเงิน เจตคติทางการเงิน และพฤติกรรมทางการเงิน โดยการส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงิน (Financial literacy) เริ่มต้นจากการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนโดยรูปแบบของการเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผ่านรูปแบบการจัดการเรียนรู้และวิธีการอันหลากหลาย เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ทางทฤษฎีและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประยุกต์ความรู้ในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับชีวิตจริง โดยการวัดและประเมินผล เน้นประเมินการบูรณาการทางด้านความรู้ ทักษะ เจตคติ และสะท้อนพฤติกรรมทางการเงินของผู้เรียน โดยผ่านสถานการณ์ทางการเงินที่แตกต่างกัน ด้วยวิธีการและเครื่องมืออันหลากหลาย เช่น แบบประเมิน ประเมินผ่านกิจกรรม แบบทดสอบ

ผลการวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะการจัดการตนเอง พบว่า เป็นสมรรถนะสำคัญที่ถูกกำหนดไว้ในการศึกษาหลายประเทศโดยเป็นการแสดงออกถึงการทำความเข้าใจกับตนเอง เห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่นการตั้งเป้าหมายและเปลี่ยนมุมมองปรับพฤติกรรมของตน จัดการทางอารมณ์และความเครียดให้เหมาะสมกับปัญหา หรือสถานการณ์ที่เผชิญอย่างมีประสิทธิภาพ รวมไปถึงมีสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้ดี ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ การเห็นคุณค่าในตนเอง การมีเป้าหมายชีวิต การจัดการอารมณ์และความเครียด และการจัดการปัญหาและภาวะวิกฤต โดยการพัฒนสมรรถนะการจัดการตนเอง อาศัยการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) เป็นหลัก ต้องเป็นการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงระหว่างประสบการณ์เดิม และประสบการณ์ใหม่ การประเมินผลการเรียนรู้ ต้องประเมินจากทั้งผลงานและ

กระบวนการ ด้วยวิธีการอันหลากหลาย เช่น การประเมินตนเอง การประเมินโดยครูและเพื่อน การสังเกต การประเมินโดยแฟ้มสะสมงาน

1.2 ผลการศึกษาความต้องการและแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางการเงิน และสมรรถนะการจัดการตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

1.2.1 ผลการศึกษาความต้องการและแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม ของผู้เชี่ยวชาญ และผู้บริหารสถานศึกษาจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ได้แก่ 1) ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน 2) ผู้บริหาร จำนวน 1 คน 3) ครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 2 คน และ 4) ผู้ปกครองนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 2 คน โดยมีผลปรากฏดังนี้

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางการเงินและสมรรถนะการจัดการตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีผลดังนี้ สภาพปัญหาของหลักสูตรที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินในปัจจุบัน และแนวทางส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงิน คือ หลักสูตรของประเทศไทยไม่ส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินโดยเฉพาะในหลักสูตรการศึกษาที่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี แม้ว่าในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจะมีเนื้อหาสาระด้านเศรษฐศาสตร์ หรือหลักสูตรอื่นๆ แต่ยังไม่ครอบคลุมความรู้ด้านการเงิน ทักษะ เจตคติและการตัดสินใจด้านทรัพยากรการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควบคู่ไปกับการจัดการตนเองเพราะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ความรู้ และแนวทางส่งเสริมสมรรถนะการจัดการตนเอง คือ ความละเอียดรอบครอบ วินัยและความซื่อสัตย์เป็นเรื่องควรมีการพัฒนาเพิ่มเติมในการศึกษาเรื่องการเงิน ทักษะที่ได้รับการพัฒนาถูกนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลักษณะของหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางการเงิน และสมรรถนะการจัดการตนเอง โดยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้บริหาร ซึ่งมีประเด็นสอดคล้องตรงกัน ได้แก่ ผลการเรียนรู้ ควรมีผลการเรียนรู้ที่ครอบคลุม 4 ด้านได้แก่ การหารายได้ การวางแผนการเงิน การออม และการลงทุน โดยมุ่งเน้นไปที่การสร้างแนวคิด การวางแผน เนื้อหาสาระครอบคลุมความรู้ทางการเงินที่ต้องใช้ในชีวิตประจำวัน ด้วยการเรียนรู้อย่างหลากหลายและเป็นกระบวนการโดยเน้นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นประสบการณ์ เรียนรู้จากสถานการณ์จริง โดยในการจัดการเรียนรู้นั้นต้องผสมผสานการจัดการเรียนรู้แบบฐานสมรรถนะ เน้นเรื่อง Emotional Intelligence และเทคนิคการจัดการตนเอง มีการสะท้อนคิดในกิจกรรม โดยอาศัยสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่เสริมสร้างประสบการณ์ให้กับนักเรียน โดยอาจเป็นสถานการณ์จริง ปัญหาที่กระตุ้นการคิดและการแก้ปัญหา พัฒนาความภูมิใจของตนเอง ค้นพบตนเองในการปฏิบัติตามแผนที่กำหนด ปฏิบัติด้วยตนเองบริหารจัดการการเงิน ภาระงาน ชิ้นงาน ที่มีการวางแผน ลงมือปฏิบัติจริง เน้นกระบวนการ และการให้เหตุผล สร้างประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน รวมไปถึงแหล่งการเรียนรู้ภายนอก วัดผลและประเมินผล โดยการประเมินตามสภาพจริง ด้วยวิธีการสอบถาม สะท้อนผล ประเมินผลชิ้นงาน ภาระงานในสัดส่วนที่มากกว่าการทดสอบ โดยให้ความสำคัญกับการให้เหตุผล การตัดสินใจ การคาดการณ์ในอนาคตของผู้เรียนรู้เท่าทันและสามารถจัดการกับอารมณ์ได้ มีมุมมองใหม่ๆ และสามารถแก้ปัญหาเมื่อเผชิญภาวะวิกฤติทางการเงิน กำกับตนเองได้และเกิดความภาคภูมิใจ

1.2.2 ผลการศึกษาความต้องการและแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางการเงิน และสมรรถนะการจัดการตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (Focus Group Discussion: FGD) จำนวน 7 คน ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางการเงินและสมรรถนะการจัดการตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ปรากฏดังนี้

ประเด็นที่ 1 ความต้องการจำเป็นของรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงิน และสมรรถนะการจัดการตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ควรมีการส่งเสริมเนื่องการเงินเป็นเรื่องสำคัญ และมีความจำเป็นสำหรับการนำไปใช้ในอนาคต นอกจากนี้การเรียนการสอนควรมาในรูปแบบให้ลงมือปฏิบัติเพื่อให้เกิดความเข้าใจและสามารถนำไปใช้ได้จริง ซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องกับการจัดการตนเองซึ่งน่าจะต้องดำเนินการฝึกปฏิบัติไปพร้อมกัน

ประเด็นที่ 2 การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงิน ควรมีลักษณะที่มีสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับ การลงทุน ค่าของเงินตามช่วงเวลา การออม การจัดการการเงิน โดยมีการจัดการเรียนรู้เน้นการปฏิบัติ ฟังการบรรยายจากผู้มีประสบการณ์ ทดลองการลงทุน เป็นต้น ภาระงานชิ้นงานไม่มาก เน้นการปฏิบัติ และเป็นภาระงานที่ไม่ใช่รูปแบบการบ้านที่เน้นความรู้แต่เพียงอย่างเดียว ประเมินผลจากการปฏิบัติ รวมถึงมีการใช้สื่อหรือแหล่งเรียนรู้จากภายนอก

ประเด็นที่ 3 การจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการตนเอง การจัดการตนเองน่าจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องการเงิน ในลักษณะของการมีวินัย อดทน มีเป้าหมาย ซึ่งถ้ามีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นลงมือปฏิบัติ น่าจะแทรกสิ่งเหล่านี้เข้าไปในการจัดการเรียนรู้ได้

ประเด็นที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่น นักเรียนได้เสนอว่าในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงิน และสมรรถนะการจัดการตนเองมีจุดที่สำคัญคือ การเห็นความสำคัญของนักเรียน ถ้านักเรียนไม่เห็นความสำคัญอาจไม่อยากจะเรียน

2. ผลการออกแบบและพัฒนา ตรวจสอบและประเมินคุณภาพหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางการเงิน และสมรรถนะการจัดการตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีผลดังนี้

2.1. การพัฒนาร่างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางการเงิน และสมรรถนะการจัดการตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

จากการสังเคราะห์ข้อมูล พื้นฐาน เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลบุคคล ทั้งการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมถึงคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม นำมาพัฒนาร่างหลักสูตร ตามขั้นตอนตามขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร ขั้นที่ 2 กำหนดจุดมุ่งหมาย (Goal Setting) ขั้นที่ 3 ออกแบบสาระ (Content Design) ขั้นที่ 4 จัดวางประสบการณ์ (Experience Design) โดยมีองค์ประกอบ 10 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย

3) คำอธิบายรายวิชา 4) ผลการเรียนรู้ 5) โครงสร้างหลักสูตร 6) แนวทางการจัดการเรียนรู้ 7) ประสพการณ์
เนื้อหาสาระ 8) สื่อและแหล่งการเรียนรู้ 9) การวัดและประเมินผล และ 10) แผนการจัดการเรียนรู้ โดยมี
รายละเอียดดังนี้

หลักการของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม มี 4 ประการดังนี้

1) เป็นหลักสูตรที่จัดการศึกษาตามข้อกำหนดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551

2) เป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงิน ครอบคลุมทั้งทางด้านความรู้ทางการเงิน
พฤติกรรมทางการเงิน และเจตคติทางการเงิน ผสมผสานสมรรถนะการจัดการตนเองของผู้เรียน รวมถึงทักษะ
ที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 ผ่านสถานการณ์เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และการจัดการตนเอง

3) เป็นหลักสูตรที่จัดการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยเน้นการจัดการเรียนรู้เชิงรุกให้ผู้เรียนได้
ปฏิบัติจริง บูรณาการเทคโนโลยี ผ่านกิจกรรมที่สร้างสรรค์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเลือกวิธีการเรียนรู้ที่
เหมาะกับตนเอง ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

4) เป็นหลักสูตรที่ประเมินผลตามสภาพจริง ด้วยวิธีการประเมินที่หลากหลาย เช่น การ
ประเมินตนเอง การประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ การประเมินโดยเพื่อน เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสรื้อสร้างและพัฒนา
ทักษะและความรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

จุดมุ่งหมาย หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางการเงินและสมรรถนะการ
จัดการตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน ดังนี้

1) เข้าใจและรู้จักหลักการและความสำคัญของการเงินในชีวิตประจำวัน ทำให้สามารถจัดการ
กับรายได้และรายจ่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) เข้าใจการลงทุนและการจัดการกับเงินทุนในลักษณะต่างๆ เพื่อสร้างมูลค่าทางการเงินให้กับ
ตนเองในอนาคต

3) มีทักษะในการวางแผน การบริหารจัดการเงินส่วนบุคคล การเตรียมความพร้อมในการเผชิญ
กับอุปสรรคทางการเงินและชีวิตประจำวัน

4) มีทักษะในการจัดการตนเอง เช่น การเห็นคุณค่าในตนเอง การตั้งเป้าหมายทางการเงิน การ
จัดการอารมณ์และความเครียด การจัดการปัญหา ภาวะวิกฤตทางการเงิน และความรับผิดชอบทางการเงิน

5) สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในชีวิตประจำวัน เพื่อให้นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการ
ตัดสินใจและการปฏิบัติทางการเงินในสถานการณ์จริง

คำอธิบายรายวิชาของรายวิชาเพิ่มเติม

ศึกษาเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับเงิน ประเภทของเงิน หน้าที่ของเงินในระบบเศรษฐกิจ อัตราดอกเบี้ย
ภาษี ผลกระทบของการออม การลงทุน สวัสดิการต่างๆ ที่มีผลต่อตนเองและครอบครัว และเสนอแนวทางในการ
จัดการรายได้ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว สามารถวางแผนทางการเงิน ตั้งเป้าหมายทางการเงิน การวางแผน
การใช้จ่ายเงินโดยการจัดทำงบประมาณการเงิน และหลีกเลี่ยงการใช้จ่ายที่เกินตัว สามารถจัดการปัญหา
ทางการเงินโดยค้นหาคำแนะนำ ข้อมูลทางการเงินจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ ใช้ข้อมูลก่อนการตัดสินใจใช้จ่ายและ

การออมอย่างระมัดระวังและรอบคอบ ประเมินเปรียบเทียบความเสี่ยงและผลตอบแทนก่อนการลงทุน เห็นคุณค่าในตนเอง มีเป้าหมายชีวิตโดยให้ความสำคัญกับลดความกังวลทางการเงินในปัจจุบัน และผลประโยชน์ทางการเงินในอนาคต

โดยอาศัยกระบวนการเรียนรู้แบบเชิงปฏิบัติเน้นไปที่การให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงในการบริหารจัดการการเงินของตนเอง ผ่านกิจกรรมที่สร้างสรรค์ เช่น การวางแผนงบประมาณ การประกอบธุรกิจ การลงทุนในหุ้นหรือกองทุนรวม และการจัดการกับหนี้สิน โดยเรียนรู้ผ่านสถานการณ์ที่กำหนด ประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน และสามารถนำความรู้ที่ได้เรียนรู้มาปรับใช้ในสถานการณ์จริง ด้วยการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่ผสมผสานและหลากหลาย เช่น การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน การเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา การเรียนรู้แบบฉกฉวยเป็นฐาน กระบวนการเรียนรู้แบบGPAS 5 Steps วิธีสอนโดยใช้เกม วิธีสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง เทคนิคระดมพลังสมอง เป็นต้น โดยอาศัยกิจกรรมที่มีความท้าทายทางความคิดและทักษะการแก้ปัญหา เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ พัฒนาการจัดการตนเองผ่านสถานการณ์การเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน และใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างประสบการณ์ที่น่าสนใจและมีประสิทธิภาพ เช่น การใช้แอปพลิเคชันในการลงทุน หรือโปรแกรมคำนวณการเงิน เข้ามาช่วยในการเรียนรู้เกี่ยวกับการเงินและการจัดการตนเอง ประเมินผลตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ให้ผู้เรียนได้ปรับปรุงและพัฒนาความรู้และทักษะของตนเองอย่างต่อเนื่อง

เพื่อให้นักเรียนเข้าใจและรับรู้ถึงความสำคัญของการเงิน สามารถบริหารจัดการ ตัดสินใจทางการเงิน และสามารถจัดการตนเอง ตลอดจนมีความรับผิดชอบทางการเงิน ต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

ผลการเรียนรู้ กำหนดผลการเรียนรู้ทั้ง 6 ประการ ดังนี้

- 1) อธิบายแนวทางการจัดการรายได้ที่เหมาะสมกับตนเองได้
- 2) วางแผนและจัดการการเงินเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด
- 3) สามารถจัดการปัญหาและความเครียดเพื่อบรรลุเป้าหมายทางการเงิน
- 4) ตัดสินใจรับมือผลกระทบจากความเสียด้านต่างๆ ของชีวิตอย่างมีวิจารณญาณ
- 5) ออกแบบการลงทุนในรูปแบบที่เหมาะสมกับตนเองได้
- 6) ตระหนักถึงคุณค่าของตนเองการจัดการทางการเงินตามเป้าหมาย

จากคำอธิบายรายวิชา และผลการเรียนรู้ข้างต้น สามารถนำมากำหนดเป็นโครงสร้างหลักสูตร ประสบการณ์ เนื้อหาสาระ แนวทางการเรียนรู้ และสื่อ แหล่งการเรียนรู้ โดยมีรายละเอียดตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงองค์ประกอบของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม ด้านโครงสร้างหลักสูตร ประสบการณ์
เนื้อหาสาระ และแนวทางการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้	ระยะเวลา	ผลการเรียนรู้	ประสบการณ์ เนื้อหาสาระ	แนวทาง การจัดการเรียนรู้
1 ก้าวแรกสู่ความร่ำรวย	12	R1 R 2 R 3 R 6	1. ความมั่งคั่งทางการเงิน 2. รายได้และประเภทของ รายได้ 3. ความเป็นผู้ประกอบการ	วิธีการเรียนโดยใช้กรณีศึกษา (Case based Learning) กระบวนการ GPAS 5 Steps
			4. รายจ่าย /พฤติกรรม การตัดสินใจซื้อสินค้าและ บริการ 5. แนวคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับ การออม	วิธีการสอนโดยใช้สถานการณ์ จำลอง (Simulation) การอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ
			6. การวางแผนทางการเงิน บัญชีรายรับรายจ่าย และ งบประมาณการเงินส่วนบุคคล	
2 สมรรถนะความมั่งคั่ง	10	R 2 R 4 R 6	1. หนี้สิน ผลดี ผลเสียและ แนวทางการจัดการ	ปัญหาเป็นฐาน Problem Base Learning
			2. ความเสี่ยงทางการเงิน และแนวทางการจัดการ 3. การรักษาความมั่งคั่ง และประกันภัย	ฉากทัศน์เป็นฐาน Scenario Base Learning การอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ
			4. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ ภาษีอากร	วิธีการสอนโดยใช้สถานการณ์ จำลอง (Simulation)
3 ปาฏิหาริย์การลงทุน	8	R 3 R 5 R 6	1. ผลิตภัณฑ์การลงทุน 2. ความเสี่ยง และ ผลตอบแทน	วิธีสอนโดยการทัศนศึกษา (Field Trip) วิธีสอนโดยใช้เกม (Game)
			3. แนวทางการวางแผนการ ลงทุน เพื่อบรรลุผลตาม เป้าหมาย	วิธีสอนโดยใช้เกม (Game)

หน่วยการเรียนรู้	ระยะเวลา	ผลการเรียนรู้	ประสบการณ์ เนื้อหาสาระ	แนวทาง การจัดการเรียนรู้
4 รวบรวมอย่างยั่งยืน	4	R 5 R 6	1. ภัยการเงิน และแนวทาง การป้องกัน	การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem based Learning)
			2. แนวคิดอิสรภาพทาง การเงิน	วิธีการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา (Case based Learning) การอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ

หมายเหตุ ปฐมนิเทศ และสอบปลายภาค จำนวน 4 ชั่วโมง

สื่อและแหล่งการเรียนรู้ หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางการเงินและ
สมรรถนะการจัดการตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้กำหนดสื่อและแหล่งการเรียนรู้ตาม
หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงสื่อและแหล่งการเรียนรู้ตามหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางการเงิน
และสมรรถนะการจัดการตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

หน่วยการเรียนรู้	สื่อ	แหล่งการเรียนรู้ (บุคคล/สถานที่)
1 ก้าวแรกสู่ความร่ำรวย	1. กรณีศึกษาทางการเงิน 2. สื่อวีดิทัศน์บุคคลต้นแบบทางการเงิน 3. สื่อ PowerPoint 4. สถานการณ์จำลอง	วิทยากร / ผู้เชี่ยวชาญด้าน การเงิน ผลิตภัณฑ์การออม
2 สมรรถนะความมั่งคั่ง	1. ฉากทัศน์ ความขัดแย้ง และวิกฤตทาง การเงิน 2. บทความ ข่าวเศรษฐกิจ 3. Website การคำนวณภาษี 4. แบบทดสอบ Halland Code 5. สื่อ PowerPoint	วิทยากร / ผู้เชี่ยวชาญด้าน การ ประ กั้น ภัย และ ผลิตภัณฑ์ประกันภัย
3 ปาฏิหาริย์การลงทุน	1. Board Game การลงทุน Money Folio 2. เกมเจ้าพ่อตลาดหุ้น 3. ข่าวเศรษฐกิจการเงิน 4. สื่อ PowerPoint	ตลาดหลักทรัพย์ แห่ง ประเทศไทย

หน่วยการเรียนรู้	สื่อ	แหล่งการเรียนรู้ (บุคคล/สถานที่)
4 รวบรวมอย่างยั่งยืน	1. กรณีศึกษาผู้มีอิสรภาพทางการเงิน 2. กรณีศึกษาภัยการเงิน	วิทยากร / ผู้เชี่ยวชาญด้าน ภัยและการหลอกลวงทาง การเงิน

หมายเหตุ สื่อ และแหล่งการเรียนรู้อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

การวัดและประเมินผล ได้กำหนดวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไว้ดังนี้

ความฉลาดรู้ทางการเงิน (Financial Literacy) มีองค์ประกอบ 3 ประการได้แก่ 1) ความรู้ทางการเงิน (Financial Knowledge) 2) พฤติกรรมทางการเงิน (Financial Behavior) และ 3) เจตคติทางการเงิน (Financial Attitude) โดยที่รายละเอียดตามตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงการวัดและประเมินผลความฉลาดรู้ทางการเงินตามหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางการเงิน และสมรรถนะการจัดการตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

ประเด็นการประเมิน	วิธีการประเมิน	เครื่องมือประเมิน	ผู้ประเมิน
ความรู้ทางการเงิน	การทดสอบ	แบบทดสอบ	ครูผู้สอน
พฤติกรรมทางการเงิน	ประเมินการปฏิบัติ	แบบประเมินการปฏิบัติ	ครูผู้สอน
เจตคติทางการเงิน	การประเมินตนเอง	แบบประเมินเจตคติ	นักเรียน

สมรรถนะการจัดการตนเอง ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) การเห็นคุณค่าในตนเอง 2) การมีเป้าหมายชีวิต 3) การจัดการอารมณ์และความเครียด และ 4) การจัดการปัญหา และภาวะวิกฤต ประเมินผลโดยแบบประเมินสมรรถนะการจัดการตนเอง โดยที่รายละเอียดตามตาราง 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 แสดงการวัดและประเมินผลสมรรถนะการจัดการตนเองตามหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางการเงิน และสมรรถนะการจัดการตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

ประเด็นการประเมิน	วิธีการประเมิน	เครื่องมือประเมิน	ผู้ประเมิน
การเห็นคุณค่าในตนเอง	การเขียนสะท้อนคิด	แบบประเมินความรู้สึกนึกคิด	ครูผู้สอน
การมีเป้าหมายชีวิต	ประเมินตนเอง	แบบประเมินตนเอง	นักเรียน
การจัดการอารมณ์ และความเครียด	การเขียนสะท้อนคิด	แบบประเมินความรู้สึกนึกคิด	ครูผู้สอน
การจัดการปัญหา และภาวะวิกฤต	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ครูผู้สอน

2.2 ผลการวิพากษ์ และประเมินคุณภาพหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางการเงินและสมรรถนะการจัดการตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ผลการวิพากษ์หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม ด้วยการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ (Focus Group Discussion: FGD) ตามประเด็นที่กำหนด พบว่า องค์ประกอบของหลักสูตรหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางการเงิน และสมรรถนะการจัดการตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีหลักการ จุดมุ่งหมาย คำอธิบายรายวิชา ผลการเรียนรู้ โครงสร้างหลักสูตร แนวทางการจัดการเรียนรู้ ประสพการณ์ เนื้อหาสาระ สื่อแหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และแผนการจัดการเรียนรู้ มีการพัฒนาตามขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร มีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ได้ และหลังจากการปรับแก้หลักสูตรตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ได้นำร่างหลักสูตรให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินชุดเดิมประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรอีกครั้ง ด้วยแบบประเมิน ความเหมาะสมของหลักสูตร โดยผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางการเงิน และสมรรถนะการจัดการตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M=4.83$, $SD=0.28$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการพัฒนา และหาคุณภาพของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางการเงิน และสมรรถนะการจัดการตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วว่ามีคุณภาพความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M=4.83$, $SD=0.28$) แสดงให้เห็นว่า การส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินควบคู่ไปกับสมรรถนะการจัดการตนเองในรูปแบบหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคม สอดคล้องกับที่ Mandell (2008), OECD INFE (2015) และ Spivak, R., & Mihus, I., & Greben, S. (2004) ได้ให้ข้อคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ความฉลาดรู้ทางการเงินเป็นทักษะชีวิตที่ควรส่งเสริมให้แก่ประชาชนในทุกๆ ภาคส่วนจึงกลายเป็นประเด็นสำคัญในการขับเคลื่อนผ่านระบบการศึกษา เป็นกระบวนการตลอดชีวิต (Life Long Process) และจำเป็นต้องมีการสอนเรื่องการเงินในโรงเรียนอย่างจริงจังเพื่อความเสมอภาค รวมทั้งพัฒนาหลักสูตรให้มีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน โดยเน้นทั้งความรู้ และทักษะการประยุกต์ใช้ ความรู้ทางการเงินในชีวิตจริง นอกจากนี้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมได้ถูกพัฒนาขึ้นด้วยกระบวนการเป็นระบบ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม มีการศึกษาข้อมูล ทบทวนวรรณกรรมอย่างรอบด้าน ซึ่งนอกจากการศึกษาค้นคว้าองค์ความรู้เกี่ยวกับการออกแบบและพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมยังได้ให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม มีการกำหนดผลการเรียนรู้ เป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียนไปสู่ความสำเร็จ ในด้านต่างๆ สะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม จำเป็นจะต้องตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงทั้งในปัจจุบันและอนาคต มีส่วนสำคัญในพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อกำหนดทิศทางของสังคม สอดคล้องกับ มารุต พัฒนาผล (2562) และชนลัทธิ ลัทธิสูงเนิน (2564) ได้เสนอว่า ในการจัดการศึกษาหลักสูตรมีความสำคัญทั้งต่อสังคม ประเทศชาติ บุคลากรทางการศึกษา ผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เรียน สะท้อนของการจัดการศึกษา สะท้อนคุณภาพประชากร หลักการ สมรรถนะที่ประเทศนั้นๆ ต้องการปลูกฝัง สร้างศักยภาพแก่ผู้เรียนในประเทศ เป็นเครื่องมือถ่ายทอดเจตนารมณ์หรือเป้าประสงค์ของ

และกำหนดลักษณะของสังคมในอนาคต นอกจากนี้ยังมีการประเมินเพื่อตรวจสอบ ปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องตามที่ Print (1993) ศรีวรรณ มากชู (2551) วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554) สุเทพ อ่วมเจริญ (2557) และชน ลัทธิ ลัทธิสูงเนิน (2564) ได้เสนอว่า การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการ ของผู้เรียนและชุมชน อาศัยกระบวนการการพัฒนาหลักสูตร เป็นกระบวนการที่มีขั้นตอน การวิเคราะห์บริบท สถานการณ์ กำหนดเป้าหมาย จุดประสงค์ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้ การนำหลักสูตรไปใช้ การ ประเมินผล และการเปลี่ยนแปลงปรับปรุง โดยการดำเนินการตามขั้นตอนเป็นไปอย่างมีระบบและเกี่ยวเนื่องกัน นำไปสู่หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมที่มีคุณภาพนำไปสู่การใช้จริงได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และสามารถนำไปใช้จัดการเรียนรู้ให้นักเรียนได้

ข้อเสนอแนะ

สรุปเนื้อหาที่ได้นำเสนอในบทความวิจัย ในส่วนนี้ผู้วิจัยไม่ควรเสนอแนวคิดใหม่ แต่ให้สรุปหรือสะท้อน ประเด็นสำคัญของปัญหาวิจัย พร้อมระบุผลการวิจัยที่ค้นพบที่สามารถตอบปัญหาวิจัยได้อย่างไรบ้างพร้อมทั้ง นำเสนอแนวทางให้เห็นถึงการนำผลไปใช้ประโยชน์ เป็นการให้ข้อเสนอแนะซึ่งอาจแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการทำวิจัย

1. การนำหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางการเงินและสมรรถนะการจัดการตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายไปใช้ ควรคำนึงถึงบริบทและความต้องการของสถานศึกษา ครูผู้สอนและนักเรียนเป็นสำคัญอีกทั้งควรศึกษาองค์ประกอบและรายละเอียดให้ชัดเจน
2. จากผลการสังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางการเงินและสมรรถนะการจัดการตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ควร ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่หลากหลายทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ อีกทั้งเป็นเอกสารและงานวิจัยที่เป็นปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากการวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นการพัฒนาและหาคุณภาพของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม ดังนั้น การวิจัยครั้งต่อไปควรมุ่งเน้นการศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางการเงินและสมรรถนะการจัดการตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. ควรมีการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 หรือ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนในด้านต่างๆ เช่น ความเป็นนวัตกรรม การเป็นพลเมืองเข้มแข็ง การอยู่ร่วมกับ ธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน เป็นต้น

References

- Amonhaemanon, D., Isaramalai, S. “Financial Literacy: What is it and Why does it Matter?”.
Journal of NIDA Business, 25, 51-80. (in Thai)
- Apisuksakul, K. (2022). “The Scope Analysis Of Financial Literacy For High School Students”.
Journal of Buddhist Anthropology, 7(4), 242-257. (in Thai)
- Bank of Thailand. (2022). Report on the survey results of the Thai Financial Literacy in 2022.
Bangkok : Financial Consumer Protection Center. (in Thai)
- Bureau of Academic Affairs and Educational Standards, Office of the Basic Education
Commission. (2010). Curriculum Management Guidelines. The Agricultural Co-operative
Federation of Thailand,Ltd. (in Thai)
- Fauziyah, A., and Ruhayati, S (2016). “Developing Students' Financial Literacy and Financial
Behaviour by Students' Emotional Quotient Advances in Economics”, Business and
Management Research,15,65-69
- Gerhardt, Megan W. (2021, May 10). Individual Self-Management Training in Management
Education. [https://www.researchgate.net/publication/268425764_Self-
Management_Tutori- als_Individual_Self-Management_Training_in_
Management_Education](https://www.researchgate.net/publication/268425764_Self-Management_Tutorials_Individual_Self-Management_Training_in_Management_Education)
- Makchoo, S. (2008). Teaching Publications for Curriculum Development and Teaching.
Faculty of Education, Naresuan University. (in Thai)
- Mueangchiengwan, R. (2015). The Development Of Selective Courses On Chinese Language
By Integrating Local Ratchaburi For Sixth Grade Student. [Master’s thesis]. Silpakorn
University. (in Thai)
- Nillapun, M. (2015). Research Methodology in Education. Nakhon Pathom : Center of Research
and Educational Development. (in Thai)
- OECD INFE. (2015). OECD/INFE Core competencies framework on financial literacy for youth.
<https://www.oecd.org/>
- Office of Education Council. (2017). The National education plan 2017-2032. Phrik Wan
Krapfik Co.,Ltd. (in Thai)
- _____. (2021, March 12). Guideline of learners' competencies development at the basic
education level. <http://backoffice.onec.go.th/uploads/Book/1686-file.pdf>. (in Thai)
- _____. (2020). Understanding the simple competency of the people and understanding the
simple competency based curriculum as teacher, administrators and educational
personnel. 21 Century Co.,Ltd. (in Thai)

- _____. (2020, March 12). Proactive competency-based learning management.
<http://backoffice.onec.go.th/uploads/Book/1801-file.pdf> (in Thai)
- Office of the Basic Education Commission. (2022). Basic Education Curriculum Framework Primary Education. Bangkok : Ministry of Education. (in Thai)
- Patphol, M. (2019). Concept of Curriculum Development Principles. Bangkok : Innovative Leaders Center in Curriculum and Learning. (in Thai)
- Print, M. (1993). Curriculum development and Design: Allen & Unwin
- Puanghut, C. (2016). Global Studies, Globalization and Global Citizenship. Journal of Social Sciences and Humanities Research in Asia, 22(1), 1-59. (in Thai)
- Sithsungnoen, C. (2021). Curriculum Development. Silpakorn University. (in Thai)
- Spivak,R., Mihus, I., and Greben,S.(2004). Financial Literacy and Government Policies: An International Study. Public Administration and Law Review, 2(18),21-33
- Uamcharoen, S. (2014). Curriculum Development. Silpakorn University Press. (in Thai)
- Wongyai, W. (2011). Higher education curriculum development. R and Print Press. (in Thai)
- .
- .